

РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
УПРАВА ЦАРИНА

Акт број 148-11-483-11-5/2019 од 14.08.2019. године

ПРЕДМЕТ: Тумачење одредаба царинских прописа које се односе на попусте и готовинска снижења и начин попуњавања рубрика ЈЦИ у случајевима када су у фактури исказани попусти, при чему податак о укупној бруто цени свих ставки у фактури није наведен

У односу на начин попуњавања рубрика ЈЦИ који је у вези с правилном применом царинских прописа којим се регулише прихватљивост снижења и готовинских попушта у царинске сврхе, Управа царина је актом 148-11-483-11-7/2018 од 16.08.2018. године, доставила детаљно објашњење. Имајући у виду да су од 17.06.2019. године у примени нови царински прописи, овим актом се у циљу ажурирања горе поменутог објашњења у погледу одређених измена у смислу законских основа, указује и на одређене измене у самој формулацији одредаба члана 58. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 95/2018).

С тим у вези, а у циљу правилног и једнообразног поступања у складу са новим царинским прописима, указујемо на следеће.

Према одредбама Царинског закона који је у примени од 17.06.2019. године, област царинског вредновања робе, дефинисана је у другом делу – Елементи на основу којих се примењујеу увозне или извозне дажбине и друге мере у вези са трговином робом, Глава III (ЦАРИНСКА ВРЕДНОСТ РОБЕ), а чланом 58. истог закона, прописано је да се приликом утврђивања царинске вредности увезене робе прихватају уговорена умањења цене, као и готовински попусти уобичајени за истоветну или сличну увезену робу. Такође, чланом 107. Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима (Сл. гласник РС“, бр. 39/2019) прописано је да се ради утврђивања царинске вредности у складу са чланом 52. став 1. Царинског закона, снижења и готовински попусти из члана 58. Царинског закона узимају у обзир ако је, у тренутку прихватања декларације, уговором о продаји предвиђена њихова примена и износ. Истим чланом Уредбе, прописано је да се снижења и готовински попусти за плаћање пре истека рока доспелости узимају у обзир за робу за коју цена није стварно плаћена у тренутку прихватања декларације, а да се снижења и готовински попусти који настану као последица измена уговора након прихватања декларације, не узимају у обзир.

У односу на напред наведне одредбе царинских прописа, а имајући у виду и питања појединих царинарница, овом приликом указујемо пре свега да из наведених чланова Царинског закона и Уредбе произилази даје одређено умањење цене робе прихватљиво за царинске сврхе, уколико је исто:

- 1) унапред уговорено,
- 2) уобичајено за истоветну или сличну увезену робу и
- 3) односи се на робу која се увози.

Дакле, да би снижење било прихватљиво за царинске сврхе сва три наведена услова морају бити истовремено испуњена.

1) У односу на претходни Царински закон ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 111/2012, 29/2015, 108/2016 и 113/2017 - др. закон) и Уредбу о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС“, бр. 93/2010, 63/2013, 145/2014, 95/2015, 44/2016, 10/2017, 62/2018 и 93/2018; у даљем тексту: Уредба), у новим прописима фигурира „уговор о продаш“, који представља прецизније одређење појма „уговорено“, и истијенаведену ставу 1. члана 107. Уредбе („уговором о продаји предвиђена њихова применаи износ“). Дакле, да би одређени попуст био прихватљив за царинске сврхе потребно је да постоји

закључен уговор о продаји робе којим је у тренутку прихватања декларације, предвиђена примена снижења цене и њихов износ, а који самим тим треба да буде приложен као потврда попушта исказаних на фактури. У случају непостојања уговора о продаји, пријављени попуст неће бити прихваћен, осим у случају попушта за плаћање пре истека рока доспелости, када је исти, по правилу, наведен само на фактури. Дакле, уколико је попуст за плаћање пре истека рока доспелости наведен само на фактури, исти ће бити разматран и без прилагања уговора о продаји, а прихватљивост таквог попушта ће зависити од испуњености услова за плаћање у року наведеном на поднетој фактури.

Напомињемо да уколико не постоји уговор о продаји робе, у обзир се могу узети одредбе општих услова продаје које једна компанија јавно објављује и чини доступним свим заинтересованим учесницима у спољнотрговинском промету, али под условом да такви општи услови продаје садрже недвосмислено наведене услове за примену наведених попушта. Натакав закључак упућује и Саветодавно мишљење 15.1 Техничког комитета за царинску вредност Светске царинске организације дато у односу на Споразум о примени члана VII Општег Споразума о царинама и трговини, у којем се између уговора о продаји и општих услова продаје не прави разлика. Напомињемо да је примена начела и општих одредаба Споразума о примени члана VII Општег Споразума о царинама и трговини дата чланом 56. став 4. тачка 1) Царинског закона.

Напомињемо да када су у питању општи услови продаје, исти су готово по правилу објављени на званичном Интернет сајту продавца робе или на други транспарентан начин доступни свим заинтересованим купцима.

2) У пракси се појавило и питање које се односи на начин на који може да се утврди да ли су приказани попусти уобичајени за истоветну или сличну увезену робу. С тим у вези, указујемо на следеће. Наведена одредба Царинског закона „уобичајени за истоветну или сличну увезену робу“ указује да немају све врсте робе исти третман када је одобравање попушта у питању.

Најједноставнији начин би, у том смислу, било сазнање царинског органа о претходним увозима исте или сличне робе у којима је прихваћен одређен попуст. Исто се може утврдити путем увида у ИСЦС. Уколико такви подаци не постоје или царински орган није у могућности да дође до таквих података, царинском органу су на располагању друга разумна средства у циљу утврђивања да ли се одређени попуст може сматрати уобичајеним. Примера ради, уколико исти продавац продаје робу и другим увозницима, а царински орган је упознат са том праксом, од увозника се може тражити доказ да је истоврсна роба продата од стране истог продавца и другим купцима са истим попустом као и увознику. У неким ситуацијама, могуће је доћи до висине попушта и увидом путем Интернета, на сајт продавца робе или сајт на којем се конкретна роба продаје.

3) Чланом 52. Царинског закона прописано је да је царинска вредност робе трансакцијска вредност, односно стварно плаћена цена или цена која треба да се плати за робу када се она продаје за извоз у Републику Србију, прилагођена, по потреби. Такође, под стварно плаћеном ценом или ценом која треба да се плати подразумевају се сва плаћања која је извршио или треба да изврши купац продавцу, или купац трећој страни у корист продавца за увезену робу и обухвата сва плаћања која су извршена, или која треба да се изврше као услов продаје увезене робе. Имајући у виду цитиране одредбе члана 52. Царинског закона, као и одредбе члана 58. истог закона и члана 107. Уредбе, а полазећи од чињенице да се под стварно плаћеном ценом или ценом која треба да се плати подразумева укупно плаћање за увезену робу, ретроактивно одобрено снижење као део већ плаћене цене за раније трансакције, односно раније увезену робу, не може да буде прихваћено као снижење за робу чија се вредност утврђује.

Такође, поред снижења цене која се односе на претходне трансакције, постоје и друга снижења цене која се не односе на робу која је предмет увоза, и самим тим нису прихватљива за царинске сврхе. Неки од примера таквих снижења су следећи:

- Купац извршио плаћања за рачун продавца ради задовољења одређених стандарда и квалитета,

- Купац преузима одређене активности за или у име продавца, као део уплате,
- Купац обезбеђује другу робу или услуге трећој страни у име продавца итд.

Када су у питању такве врсте снижења, у фактурама се обично не наводи о каквим је попустима реч, већ се увидом у додатну документацију (првенствено уговор) може утврдити да се такви попусти, иако уговорени и наведени на фактури не односе на саму увезену робу, већ су везани за неку одређену активност, најчешће купца, која произилази из пословног односа између купца и продавца. Примера ради, у пракси се, када је реч о повезаним лицима, често уговором дефинишу одређене активности које купац треба да испуни за рачун или у име продавца, а које се купцу уколико су извршене, практично плаћају од стране продавца робе путем умањења цене на фактури за продату робу.

Подсећамо да је, и када су попусти и снижења у питању, неопходно да исти, сходно члану 52. став 3. тачка 4) Царинског закона, нису резултат повезаности купца и продавца. У случају сумње да је повезаност утицала на одобравање одређеног снижења, потребно је поступити у складу са чланом 111. Уредбе и, у том смислу, од увозника тражити да докаже да повезаност није утицала на одобравање конкретног снижења.

Попуњавање рубрика ЈПИ приликом пријављивања попушта и готовинских снижења

У вези с напред наведеним, **у вези са правилном применом члана 58. Царинског закона, уочено је да се рубрике ЈЦИ не попуњавају у складу с Правилником о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку** (у даљем тексту: Правилник). То се посебно односи на ситуације када у поднетој фактури није исказана укупна бруто цена, као и када су у фактури, за робу унутар једног наименовања одобрени различити попусти.

Према документацији у коју смо имали прилику да извршимо увид, поднете фактуре садрже велики број ставки (некад и више стотина ставки), при чему су у тим фактурама изражени различити рабати по ставкама, бруто јединичне цене, проценти попушта за сваку ставку, нето јединична цена умањена за дати проценат попушта, укупна нето цена свих ставки, али без податка о укупној бруто цени свих ставки заједно. У таквим ситуацијама, неретко се и од стране царинарница тражи могућност да се у рубрике 22 и 42 уписује нето износ, а да се рубрика 44 по питању исказивања висине попушта не попуњава.

У односу на такве ситуације, пре свега, указујемо да тако поднета фактура, сама по себи није неприхватљива. Међутим, имајући у виду начин попуњавања одговарајућих рубрика који је прописан Правилником, као и горе цитираних одредба царинских прописа, према којима се приликом утврђивања царинске вредности увезене робе снижења и готовински попусти прихватају за царинске потребе уколико је у тренутку прихватања декларације, уговором о продаји предвиђена њихова примена и износ у циљу правилног и једнообразног поступања свих царинарница, подсећамо на следеће.

Прилогом 5. део IV. Правилника, који се односи и на начин попуњавања рубрика ЈЦИ за стављање робе у слободан промет, прописано је да се у ЈЦИ, **у рубрику 22** (Валута и укупан износ из фактуре), у другој подели уписује **укупан износ из фактуре без одузетих попушта** у валути из прве поделе, а у рубрику 42 (Цена робе), уписује се износ у валути из прве поделе рубрике 22 за робу пријављену у наименовању. Иначе, вредност уписана у рубрици 22 једнака је збиру вредности уписаних у рубрике 42 у свим наименовањима, а ако је у ЈЦИ пријављена роба једним наименовањем, износи у рубрикама 22 и 42 су идентични. Такође, потребно је указати да на прописани начин попуњавања наведених рубрика декларације, није од утицаја чињеница да је примера ради реч о великом броју наименовања, или, пак, различитим попустима одобреним за робу из датог наименовања.

Према прилогу 8. Правилника, дела XXIV. (Приложене исправе и додатне информације), у рубрику 44 ЈЦИ и ЈЦИ БИС уписују се, између осталог, шифре ^51 и ^61, предвиђене за попусте и снижења у складу са чланом 58. Царинског закона, при чему се

шифра ^51 односи на износе изражене у проценту, а шифра С61 односи на износе изражене у валути.

Имајући у виду напред наведено, јасно је да царинска декларација, треба да буде попуњена на напред наведени начин чак и у ситуацијама када податак о укупној бруто цени није наведен у фактури. У супротном, уколико нпр. рубрика 44 не би била попуњена, тј. уколико из ње не би било видљиво да је попуст исказан у фактури, царинарница би била ускраћена и за могућност да у односу на податке са ИСЦС цени да ли је у конкретном случају пријављени попуст и уобичајен за истоветну, односно сличну робу. Ово посебно и из разлога што је царинарница дужна да цени и прихватљивост пријављеног попушта, а према нашим искуствима неправилно попуњавање одговарајућих рубрика може да има утицаја и на одлуку царинарнице у вези са прихватањем попушта исказаног у фактури.

У ситуацијама када су за робу унутар једног наименовања, примера ради, одобрени различити проценти попушта, те их је као такве немогуће исказати за једно наименовање коришћењем шифре У51, која је предвиђена за попусте наведене у процентима, у декларацији ће у рубрици 42 (односно, 22 уколико је реч о једном наименовању) бити наведен бруто износ из фактуре за наведено наименовање, док ће у рубрици 44 ЈЦИ под шифром У61 бити исказан износ у валути који представља разлику бруто и нето износа за то наименовање.

У вези с напред наведеним, обавеза је овлашћеног царинског службеника, да уколико утврди да поднета декларација, сходно приложеној документацији није попуњена у складу с Правилником, исту врати подносиоцу као неправилно попуњену и да захтева да се декларација попуни на прописан начин.